No. 1846 **Zaterdag 17 Mei 1919.** **36ste Jaargang**

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
St. Elizabeths-gasthuis.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

OPENINGSREDE

VAN DEN

H.E. G. HEER GOUVERNEUR a.i.

Mr. J. B. Gorsira.

MIJNE HEEREN!

Daar de Gouverneur nog niet kan optreden, valt mij het groote voorrecht, dat ik zeer op prijs stel, te beurt, heden in Uw midden te mogen verschijnen, om ingevolge art. 77 van het Regeeringsreglement, Uwe vergadering voor het nieuwe zittingjaar te openen.

Bij den gebruikelijken terugblik op het afgeloopen jaar valt er in de eerste plaats met groote dankbaarheid te constateeren, dat de strijdende volken eindelijk de wapens hebben neergelegd, en dat Nederland, onder het wijs bestuur van H. M. onze geëerbiedigde Koningin, tot het einde toe zich buiten den oorlog heeft kunnen houden.

Mogen tevens de donkere plekken, die aan den horizon van het Moederland, dat ons zoo na aan het hart ligt, schijnen te dreigen, spoedig opklaren.

Het verdienstelijk lid van Uw College, Dr. H. A. de Casseres heeft gemeend zich niet langer beschikbaar te moeten stellen voor een herbenoeming. Moge 't hem gegeven zijn nog lang in gezondheid het welzijn der Kolonie te kunnen bevorderen.

Met erkentelijkheid kan worden aangestipt, dat de geest der bevolking uitstekend en haar gezondheidstoestand, niettegenstaande de Spaansche griep ook hier heeft geheerscht, over het algemeen gunstig waren.

De onderhandelingen met Venezuela tot herstel van de diplomatieke betrekkingen geven hoop op een spoedigen en gunstigen afloop; wat niet anders dan in het belang der kolonie kan zijn.

De pogingen om het onderwijs, zoowel openbaar als bijzonder, op steeds hooger peil te brengen, werden met kracht voortgezet.

De nieuw opgerichte openbare gezondheidsdienst bewees weer in zijn verschillende onderdeelen goede diensten bij het streven naar de verbetering van de volksgezondheid.

De handel gaf over het algemeen in het afgeloopen jaar weer middelmatige uitkomsten. In enkele takken werd echter ruim verdiend, terwijl andere beduidend mindere winsten afwierpen.

Zoo werd er in 1918 slechts 15000 ton steenkolen ingevoerd, tegen 46.000 ton in 1917 en 18.000 ton minder dan in laatstgenoemd jaar uitgevoerd, als gevolg van het minder bunkeren door stoomschepen in onze haven. De invoer bedroeg in het afgeloopen jaar f. 79.000 meer dan in het vorige; zoowel de hoogere prijzen van sommige artikelen als de vermeerderde invoer van ruwe olie, zijn op dit getal van invloed geweest.

Het eindcijfer van den uitvoerhandel toont, niettegenstaande de waarde van de uitgevoerde dividivi, strohoeden, mest en zout respectievelijk f 24.000, f 8000, f 47000, en f 8000 meer heeft bedragen dan in het voorafgaande jaar, een vermindering aan van f 394.000, die in hoofdzaak is toe te schrijven aan den mindereu uitvoer van steenkolen met f. 571 000 en van fosfaat, dat niet is uitgevoerd.

Gebrek aan scheepsruimte was oorzaak dat de doorvoer met 7 000 ton ten achteren bleef bij 1917.

De trek van werkvolk naar het buitenland deed de loonen stijgen, waardoor zij, die bleven, beter de kosten der nog steeds dure levensbehoeften konden bestrijden.

Was het afgeloopen jaar voor de stoomvaart ongunstig, voor de zeilvaart was het goed. De tonnenmaat van de binnengevallen schepen bedroeg 29 000 meer dan het vorige jaar. Met den aanbouw van zeilschepen werd dan ook onafgebroken voortgegaan.

De hoedenindustrie ondervond wederom de gevolgen van den wereldoorlog. De uitvoer bedroeg toch nog f. 485.159, d. i. f. 36.441 meer dan in 1917. In het vlechten werden goede vorderingen gemaakt.

De zoutoogst bedroeg op Curaçao plus minus 9.250.000 K. G., op Bonaire 6 928.000 K. G. en op St. Martin, waar door het intreden van het regenseizoen niet alles gegaard kon worden, plus minus 170.000 vaten van 130 K G. De prijs daalde weer tot f 0,75 per vat.

Op de benedenwindsche eilanden was het jaar ongunstig voor den landbouw. De oogst mislukte er zoo zoo goed als volkomen. Ook de dividivipluk liet zeer veel te wenschen over; de prijzen waren wisselend.

De sisalaanplant op Mount Pleasant staat over het algemeen gunstig. Een ontvezelmachine werd ontvangen, doch nog niet in gebruik genomen. De motorploeg schijnt te voldoen.

De katoencultuur breidde zich op St. Martin en St. Eustatius uit. De prijzen waren hoog.

Het Albertinapark voelde de gevolgen van de slechte tijdsomstandigheden.

De ontginning der phosphaatgroeven op Sta Barbara werd ten gevolge van het heerschend gebrek aan scheepsruimte, tijdelijk gestaakt.

Een gedeelte van de raffinaderij van de Curaçaosche Petroleum Maatschappij trad in werking, en er werd een aanvang gemaakt met de aflevering van de verkregen voortbrengselen; doch de aanvoer van ruwe olie ondervond groote moeilijkheden.

De Stations voor draadlooze telegrafie werkten wederom geregeld. Aanmerkelijke verbeteringen werden er aan aangebracht.

Mijne Heeren, met den wensch, dat het nieuwe zittingjaar, onder Gods zegen, in onderlinge samenwerking der beide takken van de wetgevende macht vruchtbaar moge zijn voor het welzijn der kolonie, verklaar ik de vergadering van den Kolonialen Raad voor het zittingjaar 1919|20 geopend.

Openbare behandeling

DER BEGROOTING IN DEN

Kolonialen Raad.

I.

De openbare behandeling der Begrooting voor 1920 door den Kolonialen Raad heeft vorige week Zaterdagavond van 8 tot 1 uur geduurd. Het is een krachtproef geweest. die wel niemand goed bekomen zal zijn. Wij begrijpen ten minste niet, waarom die stof niet over twee avonden had kunnen verdeeld worden. De raad was voltallig aanwezig en als gedelegeerden van het Bestuur zagen wij de volgende Heeren: den wn. Procureur Generaal C. S. Gorsira, den administr. v. fin. H. Boomgaart, den inspecteur van het Onderwijs, H. Meerdink, den Chef van den Openb. Gezondsheidsdienst Dr. Waterman, den Chef van Openb. Werken. Ph. van der Breggen, den Landbouwkundige Dr. van Breemen.

Na de verwelkoming der gedelegeerden door den Voorzitter, werd allereerst voorlezing gedaan van een viertal rekesten, waarop door den Heer H. Statius Muller, namens de Commissie der Verzoekschriften werd geantwoord:

1o. Op het rekest van Mevr. van Breemen-Kruijt c. s. om gelijke bezoldiging voor alle onderwijzers(essen) als gegeven is aan Scholten en Vente, dat de Commissie van oordeel is dat bij gelijk werk, ook gelijke bezoldiging billijk is, mits zij evengoed als de anderen voor hun taak berekend zijn.

2o. Op de rekesten omtrent verlenging van dienstverband van den Heer v d Breggen, subsidiën voor de Vereeniging *Entre Nous* en de Cementfabriek van de Heeren Beaujon-Neuman,

dat op deze rekesten door Raad en Gouverneur in de onlangs gewisselde stukken reeds het noodige gezegd is, zoodat verder deze rekesten ter griffie kunnen gedeponeerd worden.

***

Alsnu werden door den Voorzitter de algemeene beraadslagingen over de Begrooting van 1920 geopend.

Wij zullen trachten het gesprokene zooveel mogelijk *in extenso* op te nemen, ons voorbehoudend om *later* in een *Nabeschouwing* enkele punten van dezen avond afzonderlijk te bepreken.

De eerste Spreker van dezen avond was de Heer F. W. P. WINKEL:

Mijnheer de Voorzitter!

Het zal wel niemand verwonderen, dat ik mijn algemeene beschouwingen over deze Begrooting open met een onderwerp, dat in het *Voorloopig Verslag* niet behandeld is, omdat het feit, dat mij daartoe aanleiding geeft, tijdens het afdeelingsonderzoek niet in de kolonie bekend was, nl. de benoeming van den Heer CHARLES DE LA TRY ELLIS tot lid van den Raad buiten de aanbeveling van den Raad om, die op de aanbeveling No. 1 den Heer DAVID DE MARCHENA JR. en No. 2 den Heer JOSSY C. HENRIQUEZ had geplaatst.

Alweder is dus het bewijs geleverd, dat *al heel weinig waarde wordt gehecht aan wat er zoowat in den Kolonialen Raad wordt besproken en beslist.* Deze benoeming heeft op Curaçao in wijden kring groote ontstemming gewekt, of laat ik liever zeggen: de ontstemming, die reeds bestond wegens de behandeling van den Raad door Bestuur en Regeering aanmerkelijk doen toenemen. 't Is nu zelfs zoover gekomen dat het publiek terecht vraagt: waartoe de verkiezings-Comedie, als Bestuur of Regeering zich het recht voorbehoudt, om als 't ware te spotten met den door de leden van den Raad uitgedrukten wensch, gegrond op hun meerdere bekendheid met hun landgenooten?

Ik wil, voor ik verder ga, duidelijk doen uitkomen, dat ik den persoon van den benoemde geheel buiten beschouwing wil laten.

De Raad heeft niets in te brengen tegen den persoon van Mr. Ellis, hetgeen wel hieruit blijkt, dat hij op een aanbeveling voor een andere vacature, met algemeene stemmen No. 2 op de aanbeveling is geplaatst. Ik richt me dus niet tegen den persoon, maar tegen de handeling van Bestuur en Regeering.

Wettelijk, grondwettelijk heeft de Regeering ongetwijfeld het recht, om bij het benoemen van een lid van den Raad, van de aanbeveling van dat College af te wijken. Maar van dat recht behoort m. i. niet dan uiterst spaarzaam gebruik te worden gemaakt, niet dan wanneer er bepaalde bezwaren tegen den aanbevolen persoon bestaan.

En dit is hier geenszins het geval.

Ik zal niet veel zeggen over den Heer de Marchena (dit zou hem zelf onaangenaam zijn), maar dit kan ik *wel zeggen, dat de Heer de Marchena* op Curaçao algemeen bekend staat als een goed burger, die zeer dikwijls getoond heeft dat het algemeen belang der kolonie hem zeer ter harte gaat.

Dat hij trouwens in de beste kringen van Curaçao wel geheel anders aangeschreven staat dan bij Bestuur en Regeering, toont wel aan de uitslag van de dezer dagen gehouden verkiezing voor het Bestuur van de Groep Nederlandsche Antillen van het Algemeen Nederlandsch Verbond. Met overgroote meerderheid is hij No 1 uit de bus gekomen. Er bestond dus, wat den persoon betreft, absoluut geen reden om hem en met hem, den Kolonialen Raad een klap in het aangezicht te geven.

Of was het soms de strijd van den Heer de Marchena, eenige jaren geleden, voor beter openbaar Onderwijs, meer speciaal op de Hendrikschool, die hem voor Bestuur en Regeering *persona ingrata* gemaakt heeft?

Dit kan niet zijn, M. de V. want juist uit dien strijd is de Heer de M. glansrijk te voorschijn gekomen, juist

Curaçaosche Ditjes en Datjes.

Ooit taling gegeten?

Paling, gebakken paling? Ja, lekker hoor!

Neen, taling met 'n *t*. Wacht 's, hoe zingt de dichter ook weer?

O ja: „T is 'n taling, die drinkt chocolâ."

Is 't niet zoo?

Wel neen, Jan Paul, je hebt 't weer heelemaal mis, je bedoelt Charlotte.

Nu ja, maar waarom zou zoo'n machien nu ook niet van choclâ houden?

Dus u weet ook al niet, wat 'n taling is? Luister:

Taling is de kleinste inheemsche zwemeend, die vrij algemeen in vijvers en moerassen aangetroffen wordt; de zomertaling (Anas querquedula) en de wintertaling (Anas crecca).

Hoe ik aan die wijsheid kom?

Heel eenvoudig opgediept uit Van Dale's Woordenboek oude editie pag. 1624.

Maar dat is slechts bijzaak, de hoofdzaak is te weten hoe je hier op Curaçao aan zoo'n taling komt, en dat staat niet in Van Dale, maar dat komt er niet op aan, ik stel mij voor 't u, als hors d'oeuvres op te dienen.

Als je bij mij op San Willibrordo uit 't achthoekig raam van mijn zit- studeer- boom- en rookkamer naar 't Z. O. kijkt, dan zie je over de nu levenlooze zoutpannen, tusschen 2 rotsbergen de immer woelige Bullenbaai.

Daar moet je wezen.

'n Eindje kunt ge rijden, dan moet ge tippelen, eerst over van zout verzadigde dammetjes, die zoo gezellig knappend kraken onder je voetzool, en al de allures hebben van 'n hard bevroren hollandschen sneeuwweg, dan verder 't vaak drabbig pad langs voet van den z.g.n. Ceroe Popchie.

'n Stukje van dien bergvoet, waar 't pad zich 'n weinig omhoog slingert, is zwaar begroeid, heeft heusch veel weg van Saba of Quillrand op St. Eustatius, zoo echt tropisch doet 't daar.

Hier is 't jachtterrein.

Maar hou je van 'n nijdig-woestbrullende zee, loop dan nog 'n eindje verder, daar kunt ge ook tegelijk zoutpyramiden bewonderen, als cararisch marmer zoo spiegelglad gepolijst door saamgespan van zee en zon en wind, maar die er tegelijk zoo afgeknabbeld en verweerd en geteisterd en seniel—afgetakeld uitzien, dat ik ze schat te dateeren zoo ongeveer uit den tijd, toen de Hoekschen en Kabeljauwschen nog met elkaar aan 't bakkeleien waren

Ook heb je daar 'n gemetseld kanaaltje met 'n primitief sluisje, om 't zeewater zoo nu en dan entree te geven tot de pannen.

't Panamakanaal is echter meer bezienswaardig, bepaald veel interessanter, is ook veel breeder en langer en dieper, en heeft dan ook meer geld gekost.

Daar scheerden heel wat krijschende meeuwen over de kuivende golven, precies als bij stormweer over de Rotterdamsche Maas, ook pelikanen ploften, tuk op 'n hartig beetje en-vol-plané in 't pekelnat, en toch speet 't mij toen heelemaal niet, dat ik geweerloos was, want voor 'n amateur—jager met 'n greintje eergevoel is dat geen sport.

Maar toen ik op terugtocht, door 't lommer (van dat) bewust stukje tropisch idylle, opeens 'n 50 à 60 tal soezende talingen voor anker zag liggen, toen betitelde ik mij zelf hartgrondig 'n I klas uilskuiken, om zoo zonder spuit er op uit gegaan te zijn. En toen ik uit spijt, echt kwajongensachtig, 'n steen keilde tusschen dat dobberend eskader van souple-donzige—hydroplaantjes, toen had je dat kwakend-opvlieglawaai eens moeten hooren; ach, ach, wat 'n ideaal-schot zou dat geweest zijn!

Hoe of ze smaken?

Dat zal ik u vertellen.

Aan twee mij bekende Nimrods, dat vruchtbaar plekje jacht verklapt.

Dom? Ja, zoo ben ik nu eenmaal.

En binnen een dag of wat sisten er boven mijn keukenvuur 2 talingen + 'n snip, de mij heusch geoffreerde jachtbuit van de zoo juist genoemde 2 heeren.

Of ik ze gesavoureerd heb? Neen, ze smaakten me te vischachtig.

M'n buurjongen, die laatst school verzuimd had, omdat ie z'n haar moest laten maaien (sic), beweerde dat je 't vet tusschen de vleugels moet wegschrappen, dan verdwijnt die tranige smaak.

Hoop spoedig de proef op de som te kunnen nemen.

Maar gaat dat zoo maar?

Wat?

Wel schieten, dat jagen? Is daar geen jachtacte voor noodig, zooals in Holland en overal?

Weet niet, nooit van gehoord, kan me ook niet schelen, want we leven hier buiten maar zoo'n beetje voor 't vaderland weg, en daarenboven, wie zou er captie op maken?

De politie natuurlijk.

De politie?!?!?? Mijn goeie man, je loopt hier in mijn buurt nog eerder 'n mammouth met ringetjes in z'n ooren en 'n so-easy op z'n zwamneus tegen 't lijf dan een patrouilleerende politie-agent.

Zit hier op Buitenbosch of San Willibrordo, wat 't zelfde is, midden tusschen 2 politieposten.

Een naar 't Oosten, 2 uur loopen.

Een naar 't Westen, ook 2 uur loopen.

En dan ben je er nog niet.

Dus als mijn Buitenboschmannetjes 't op 'n frisschen morgen in hun bol kregen, amok te maken, dan was ik toch leelijk in den aap gelogeerd.

Daar is vooreerst nu wel geen sprake van, maar toch ben ik 't onbezoldigd rijksveldwachtertje spelen al even hard moe, als mijn buurman de pastoor van Barber.

Al bekend — zie ingezonden stuk Amigoe van 26 April ll. — wat voor onschatbare diensten die 3 politiemannen + 2 boschwachters presteeren, hoeveel processenverbaal al door hen zijn opgemaakt, waarom toch geheel die gewapende macht hier gerequireerd is uit mannetjes, zwarte mannetjes, geboren en getogen in datzelfde district waar ze nu zoo noodig moeten optreden, beboeten, arresteeren, boeien en opsluiten, wie weet zelfs hun bloedeigen pa of ma of een hunner tallooze vrienden of vriendinnetjes?

Denkt ge nu heusch, dat ze dat

bij dien strijd is gebleken, dat hij een veel beter inzicht had dan het Bestuur.

Dat hebben later de officieele rapporten en ook de openbare lezing van het hoofd der Hendrikschool, den Heer Welling ten duidelijkste bewezen; dat bewijst ook het staatje opgenomen in de Memorie van Antwoord.

Maar M. de V. de Heer de Marchena is Jood, de Heer Ellis Roomsch-Katholiek. Hierin geloof ik, moeten wij de eigenlijke reden zien van de benoeming van Mr. Ellis. De R. K. Gouverneur Nuijens en de Regeering vonden blijkbaar, dat de Roomsch Katholieke bevolking naar evenredigheid niet genoegzaam vertegenwoordigd was met slechts *twee* leden in den Raad tegen *zes* Protestanten en *vijf* Israëlieten.

M. de V. laten wij rustig nagaan, of er voor die meening redelijken grond is. In de eerste plaats wil ik er op wijzen, dat wij hier geen politieke partijen hebben gelijk in het Moederland. Protestanten en Israëlieten en Katholieken leven eendrachtig naast en met elkaar.

De werken van liefdadigheid ter ondersteuning van meestal R. K. armen worden hoofdzakelijk door andersdenkenden gesteund.

Het bedelaarsfonds, tot ondersteuning van anders langs de straat bedelende R. K. armen, wordt haast geheel door andersdenkenden gesteund en gevoed; meer dan 95 % van het bedrag dat het Fonds uitdeelt komt van de Israëlieten en Protestanten. In tijden van nood zijn het andersdenkenden die in de eerste plaats in de bres springen. Protestantsche en Israëlietische doctoren verleenen gratis hun deskundige hulp aan R. K. armen. Ik zou met het noemen van voorbeelden nog wel een heelen tijd kunnen doorgaan, maar ik zal maar eindigen om de vergadering niet te vervelen, want ik meen door het voorgaande reeds voldoende te hebben aangetoond, dat er hier, tot nu toe, onderlinge waardeering en een dracht heerscht onder de leden van de verschillende gezindten. Een protestant en een Israëliet kunnen zeer goed, even goed de R. K. bevolking in den Kolonialen Raad vertegenwoordigen als een R. K., misschien zelfs beter.

De geringschatting, die Bestuur en Regeering in zake de benoeming van ons jongste lid voor het oordeel van den Kol. Raad getoond heeft, blijkt ook uit andere feiten.

Slag op slag worden maatregelen getroffen, geheel buiten den Raad om; slag op slag worden posten, die door den Raad afgestemd zijn, iets waarmede de Raad juist om het delicate van de financieele verhouding tusschen moederland en Kolonie al heel karig is, — in Nederland weer op de begrooting gebracht.

Dit blijkt ook al weer uit de jongste Begrooting door de Staten Generaal aangenomen. Ik zal over die posten niet gaan napleiten, maar die houding van de Regeering tegenover den Raad wekt ontstemming; ontstemming niet alleen tegenover een toevalligen Minister of een bepaald Bestuur, maar ontstemming tegen over het Nederlandsch bewind in het algemeen; tegen een bewind, dat op een tijdstip, dat over heel de wereld het beginsel van zelfbestuur of zelfbeschikkingsrecht zich baanbreekt, al meer en meer de weinige vrijheid, die het aan de kolonie door middel van den Kol. Raad geschonken heeft, verkracht.

Ik gevoel mij Nederlander, M. de V.; wij gevoelen ons Nederlanders, maar juist *daarom* wensch ik het Bestuur en de Regeering op de meest eerbiedige wijze te waarschuwen om den boog niet te sterk te spannen, om niet telkens en telkens in de beste kringen van de Kolonie ontevredenheid en ontstemming te veroorzaken.

Curaçao ligt niet in een achterhoek der wereld, het lezend Curaçao leest dagelijks de telegrammen, de kranten van Europa en Amerika; talrijke Curaçaonaars trekken heen en weer vooral tusschen New-York en Curaçao. En de groote, machtige Republiek oefent, hoe meer de ontstemming toeneemt, hoe grooter bekoring uit op velen, op méér dan men zou denken.

Dit alles, M. de V. klinkt zeer ondankbaar. Het spijt mij, maar *ik*, die *niet* tot die velen behoor heb mij gedwongen gevoeld, het te uiten. Wij allen weten reeds, M. de V., dat velen onder de beste zonen van Curacao, zich niet verkiesbaar stellen voor een benoeming tot lid van den Raad. Zij wenschen geen deel uit te maken van een college, dat alleen gelijk krijgt bij de hooge Regeering, wanneer het zich met de Bestuursvoorstellen vereenigt, maar bijna altijd ongelijk, wanneer het met het Bestuur van meening verschilt.

Hun aantal zal, na de jongste benoeming, waarschijnlijk aanmerkelijk zijn aangegroeid.

Het Bestuur tracht in zijn Memorie van Antwoord het goed recht van de Regeering om af te wijken van 's Raads beslissingen, aan te toonen; het wijst zelfs op een paar treffende voorbeelden uit den laatsten tijd, waarbij de Regeering blijk heeft gegeven er prijs op te stellen 's Raads oordeel te vernemen.

Maar M. de V. die voorbeelden wijzen niets uit. Ik kan het niet helpen, maar voor mij is dat alles maar om der wille van den schijn gedaan. Er moest eerst nog *blijken* of de Regeering werkelijk *waarde* hecht aan het oordeel van den Raad.

M. de V. om de stemming van den Raad wegens de behandeling die hij van het Bestuur en de Regeering heeft ondervonden, beter te doen uitkomen, dan door een paar redevoeringen zou kunnen geschieden, hebben de meeste leden met mij besloten de volgende motie in te dienen.

De Koloniale Raad:

Overwegende, dat het in den laatsten tijd herhaaldelijk voorkomt, dat de Regeering van het Moederland afwijkt van de beslissingen van den Raad, laatstelijk zelfs van een voordracht van den Raad tot vervulling van een opengevallen plaats in hun midden;

Overwegende, dat die gedragslijn het aanzien van den Raad ernstig schaadt in die mate zelfs dat de beste krachten onder de ontwikkelde bevolking van de kolonie niet meer in aanmerking wenschen te komen voor het lidmaatschap van dat College;

Overwegende, dat de wijze waarop het wetgevend lichaam door de Regeering als 't ware op zijde wordt geschoven, in breede kringen ontstemming veroorzaakt tegen het Nederlandsch Bestuur in het algemeen;

Van oordeel dat de geest, die op deze wijze wordt aangekweekt, niet is in het belang van het Moederland, noch in dat der Kolonie;

Vertrouwt dat de Regeering in den vervolge meer dan tot dusverre rekening zal willen houden met het oordeel van den Kolonialen Raad. En gaat over tot de orde van den dag.

(Deze Motie was onderteekend door de volgende Heeren:)

F. W. P. Winkel.
Ed. S. Lansberg
E. M. Penso.
Edwin Senior
H. Statius Muller
J. C. B. Forbes
Dr. J. P. Evertsz
S. M. L. Maduro.
C. S. Gorsira JPEzn.

De motie is zoo zacht mogelijk, er ligt geen bedekte bedreiging in opgesloten; er wordt niets geëischt. Slechts een goede raad en een beleefd verzoek.

M. de V. ik verzoek u mij ná de behandeling dezer motie weer het woord te verleenen om een paar andere punten te behandelen.

Hierna stelde de ondervoorzitter Dr. Evertsz vóór, deze motie op een anderen avond afzonderlijk te behandelen opdat er anders gevaar bestond, dat deze motie geheel en al onder de begrootingsdebatten zou verdrongen worden. Dit voorstel echter in stemming gebracht, werd verworpen met alle stemmen behalve die van Dr. Evertsz.

(*Wordt vervolgd.*)

Het Vredes-tractaat.

I.

Het grootsche, langverwachte tractaat, uit 80,000 woorden bestaande, is den 7en dezer maand aan de Duitsche gevolmachtigden overhandigd. Wij willen hier in het kort het resumé weergeven, wat door de geallieërden aan de pers is verstrekt Het tractaat zelf vervalt in 15 afdeelingen en meer dan duizend bevoegden hebben aan de samenstelling medegewerkt gedurende drie maanden Verder betreft het tractaat Duitschland alléén en behandelt de quaestles met Oostenrijk-Hongarije, Bulgarijë en Turkijë niet, behalve in zoover aan Duitschland verplichtingen worden opgelegd, voortvloeiend uit zijn gesloten verbond met die staten. De eerste vijf secties behandelen; den Volkerenbond, de grenzen van Duitschland in Europa, de politieke verdeeling van Europa, de clausule aangaande scheeps- en luchtvaart. De overige behandelen de krijgsgevangenen en militaire graven, de schadevergoeding, verder financiëele en economische clausules. Ten slotte nog de sectie over de vliegtuigen, havens, spoor- en waterwerken, het wereldprogram van den arbeid, over garanties en de slotclausules. Aangezien het program van den Volkerenbond vroeger reeds in extenso is gegeven („Amigoe" 22 Feb,) en wij onze lezers geregeld op de hoogte hebben gehouden aangaande de veranderingen, erin aangebracht, komen wij thans niet meer op deze zaak terug, doch memoreeren wij alleen, dat de Bond van tijd tot tijd zal vergaderen, dat elke staat één stem en hoogstens drie afgevaardigden mag hebben; dat de „Raad" uit vijf leden (der 5 groote mogendheden) bestaat, waarnaast 4 andere uit andere statenleden van den Bond. Een beslissing moet met algemeene stemmen aangenomen worden behalve voor sommige omschreven gevallen, waarin de meerderheid volstaat.

Over het systeem van beheer, voogdschap of hoe men het wil noemen is het volgende vastgesteld. Staten, die zich zelf niet kunnen besturen, worden beheerd door die meer beschaafde naties, welke het meest geschikt zijn deze bescherming uit te oefenen. Men onderscheidt drie klassen dezer voogdijkinderen: sommige zijn onafhankelijk, doch een beheerder let op hen (zooals b. v. de Turksche gebieden), andere moeten door een beheerder worden bestuurd volgens regels, door den Bond vastgesteld (Midden-Afrika), weer andere volken komen als een eigen gebied onder het bestuur van dien beheerder; deze vaardigt er *eigen* wetten uit. Tot deze laatste categorie behooren o.a. Zuid-West-Afrika en de eilanden in den Stillen Oceaan.

Ten opzichte van Duitschlands grenzen in Europa vermeldt het tractaat vooreerst de teruggave van Elzas-Lotharingen. De grenzen van vóór 1871 moeten terugkeeren. De bewoners aldaar worden in grooten getale onmiddelijk genaturaliseerd, terwijl bepaalde categorieën het Fransche burgerrecht eerst moeten aanvragen: de aldaar wonende Duitschers kunnen dit recht eerst na drie jaar verwerven. De spoorwegen, concessierechten aangaande tramwegen, en de Rijnbruggen komen aan Frankrijk. Gedurende vijf jaar moet Duitschland de producten uit Elzas-Lotharingen toelaten zonder invoerrechten in een gemiddelde hoeveelheid jaarlijks van hetgeen vóór den oorlog werd ingevoerd.

De contracten over electrische stroomlevering, die vanaf den rechter Rijnoever geschiedt, moeten 10 jaar verlengd worden met mogelijke verlenging van nog 10 jaar; de haven van Kehl en Straatsburg worden door een Franschman beheerd. Eigendomsrechten in die havens worden geëerbiedigd, gelijkheid van behandeling voor koopwaren en schepen van alle landen verzekerd, de contracten tusschen Duitschland en Elzas-Lotharingen gehandhaafd, doch kunnen door Frankrijk vernietigd worden in het algemeen belang. Politieke gerechtelijke uitspraken gedurende den oorlog verricht, zijn van geen waarde en de opgelegde boeten moeten teruggegeven worden. De Fransche rechten zullen behartigd worden door de Duitsche wetgeving, zooals deze luidde op den dag der wapenstilstandssluiting met uitzondering van de Duitsche oorlogswetgeving; Frankrijk zet de tegenwoordige eigenaars af, die door Duitschland schadeloos moeten worden gesteld. Frankrijk zal de bewoners naar plaatselijke behoeften van steenkool moeten voorzien.

Aangaande het Saargebied, dat gedurende 15 jaar internationaal wordt, is in het tractaat opgenomen, dat Frankrijk er de vrije mijnontginning moet bezitten. Het gebied wordt bestuurd door een Commissie, aangesteld door den Volkerenbond; daarin hebben zitting: een Franschman, een bewoner van de Saarvallei en aldaar geboren, drie leden van verschillende landen, die noch Franschman noch Duitscher zijn. Deze Commissie treedt in alle rechten, die vroeger het Duitsche Rijk, resp. Pruisen en Beieren bezaten, beheert spoorwegen en publieke werken en vermag het tractaat juist uit te leggen. De Duitsche wetgeving blijft ook hier de basis van wet, doch de Commissie kan hierin veranderingen aanbrengen, gehoord een plaatselijke volksvertegenwoordiging, belastingen treffen en de arbeiderswetgeving regelen Fransche arbeiders en andere mogen vrij worden aangewend en de eerstgenoemde kunnen zich aansluiten bij Fransche groepen. Pensioenen verzekeringsrechten blijven ten laste van Duitschland; de militiedienst wordt afgeschaft en alleen een gendarmerie zal de orde bewaren. De bevolking behoudt zijn gemeentebesturen, godsdienstige vrijheden, scholen en taal, doch mag alleen stemmen voor haar gemeenteraden. Zij behoudt haar locale nationaliteit behalve zoo de „volkswil" anders beslist. Zij die het gebied willen verlaten, zijn vrij dit te doen met al hun goederen. Fransch geld moet kunnen circuleeren zonder eenige beperking.

Na vijftien jaar zullen de gemeenten een volksstemming houden om den wensch der bevolking tot uiting te doen komen of deze het actueele bestuur wenscht te handhaven óf onder het bestuur van den Volkerenbond wil komen óf zich wil aansluiten bij Frankrijk of Duitschland. Dit stemrecht erlangen alle bewoners boven de twintig jaar, die bij het sluiten van den vrede daar aanwezig zijn. De Volkerenbond zal daarna over de definitieve souvereiniteit beslissen, tevens welk gedeelte aan Duitschland zal worden teruggegeven. De Duitsche Regeering moet de Fransche mijnen voor een bepaalden prijs verkoopen. Is de som niet betaald binnen zes maanden, dan vervalt het niet betaalde aan Frankrijk; de Bond zal na den verkoop uitwijzen hoeveel steenkool jaarlijks aan Duitschland moet worden verkocht.

De Zuid- en Oostgrens van Oost-Pruisen zal op verschillende plaatsen door volksstemmingen worden vastgesteld. Overal aldaar moeten de Duitsche troepen en autoriteiten het land verlaten binnen vijftien dagen na het sluiten van den vrede. Het gebied komt dan te staan onder controle van een internationale Commissie van vijf leden, door de vijf groote geallieerde mogendheden, Ver. Staten, Engeland, Frankrijk, Italië en Japan benoemd. Deze moeten een vrije, gelijke en geheime stemming organiseeren, wier resultaat de basis is der nieuwe grensverdeeling door de vijf groote mogendheden. Deze zullen aan Oost-Pruisen ook een algeheelen, vrijen toegang tot en het gebruik van den Weichsel verzekeren. De Noordoostelijke hoek van Oost-Pruisen moet door Duitschland aan de geallieerde en geassociëerde mogendheden worden afgestaan.

Tevens moet het de regeling aanvaarden aangaande de nationaliteit van de bewoners van Danzig, dat voor altijd internationaal wordt. De omliggende streken zullen een vrijstad vormen zonder de garantie der Liga. Een commissaris van den Bond zal de geschillen regelen tusschen de stad Danzig en Polen. De grenzen der stad zullen vastgesteld worden binnen zes maanden na het sluiten van den vrede door een Commissie, benoemd door de geallieërden, waartoe één Duitscher en één Pool worden toegelaten. Tevens zal een overeenkomst gesloten worden tusschen Danzig en Polen, waardoor de stad behalve de haven aan de Poolsche tolunie wordt verbonden. Polen verkrijgt daardoor het vrije gebruik over de waterwegen der stad, de dokken en andere voordeelen, de controle en het beheer over den Weichsel, het gebruik van het spoorwegnet en over de verbindingsmiddelen van post, telegraaf en telephoon, terwijl ook binnen de stad een den Polen vijandige houding verboden is. Polen van zijn kant neemt de bescherming dier stedelingen in den vreemde op zich.

De grens tusschen Duitschland en Denemarken zal ook door een volksstemming worden vastgesteld binnen 10 dagen na het sluiten van den vrede. De Duitsche troepen en au-

---

zullen doen?

Kom nu, dan kent ge den Curaçaoschen buitenneger nog niet.

Had ik mijn zin, maar daar is natuurlijk geen sprake van, dan doekte ik eerst die nietsnutters van boschwachters op, wat Koloniaal Raadslid Forbes volkomen met mij eens is, (zie Verslag van Kol Raad van gepasseerd jaar) en benoemde hier twee bovendistricters onder commando van 'n moreel hoogstaand Hollander, oud-militair, dan zou tenminste de schrik er een beetje inkomen.

Great Scott, Jan Paul, wat wind je je weer op, ga liever een beetje talingen schieten, dat kalmeert.

Ja, spot maar; als ik nu naar 't jachtterrein kon wielen, all right, maar anti-loop als ik ben, zie ik op tegen zoo'n kuier, omdat, eerlijk gezegd, de grootste charme van 't jachtvermaak er bij mij af is.

Indertijd kon ik in 't sterk beboschte bergland van St Eustatius zoo'n heelen ochtend houtduiven en leguano's met gespannen haan achter de veeren en staart zitten met 'n bravoure die van geen opgeven wist, nu heb ik zelfs geen geduld en pleizier meer, om 'n paar uur plat op m'n buik achter een struik te gaan liggen om 'n hert onder schot te krijgen, wat toch voor 'n jagersman „je" is.

Dat schijnt in 't klimaat te zitten, 'n tropenkwaal te zijn, ik bedoel gauw blasé zijn, vol moed iets opzetten, aanpakken, beginnen, maar lang volhouden, doorzetten, ho maar!

Je zou b. v. in die lijn als bewijs van mijn bewering, 'n heel teekenend optelsommetje krijgen, als je al de krantjes eens bij mekaar telde, die in de laatste 20 jaren hier verschenen en weer verdwenen zijn.

Ze zouden Curaçao wel 's eventjes en gauw ook hervormen.

Abonne's vloeiden toe, ze voorspelden zich reeds 'n immer wassend succes, maar nà 'n tijdje ging de fut bij de redactie er al uit, want de een betaalde maar niet, en 'n ander had gepikeerd z'n abonnement opgezegd, omdat z'n artikel geweigerd was, enfin ze gaven den moed op, 't laatste nummer verscheen, finis finalis, afgeloopen!

En hoeveel begrafenisvereenigingen in die jaren 't levenslicht aanschouwden en ad patres gegaan zijn, of op 't apengapen liggen, wie zal dat vertellen!

Ook had je hier, nog zoo heel lang niet geleden, 'n élitemuziekcorps van amateurs. Instrumenten worden aangeschaft, zwaar gerepeteerd, uitvoering gegeven met uitbundig succes, en op 'n goele keer hoor je: de boel is uit mekaar, en nu bespeelt de Arubiaansche jongelingschap die pistons en clarinetten. Voor hoelang?

Zoo zou ik U spelenderwijs 'n formidable waschlijst in mekaar kunnen zetten van ontelbare corporaties, en clubs, leercursussen op allerlei gebied, N. V. 's, Te huizen en tooneelvereenigingen etc. die met een prachtreglement in 't leven traden, dra 'n bloedarm, kwijnend leven doortobden, of al spoedig 't bijltje er bij neerlegden; maar over zooveel plaats kan ik in de Amigoe niet beschikken. Maar toch lust 't mij tot slot nog één eclatant feitje voor 't voetlicht te brengen, omdat 't zoo op en de top West-Indisch, en daarenboven, voorzien is van 'n officieel cachet.

Indertijd werd door eenige leden van onze Raad hemel en aarde bewogen om te verkrijgen voor Curaçao 'n openbare begraafplaats.

Goed, men kreeg z'n zin, aan den volkswil (?!) was voldaan.

'n Behoorlijk stukje grond in 'n nette buurt dicht bij de stad werd keurig in orde gemaakt, omheind. Klaar was Kees, kom nu maar op. Dat was in 't jaar O. H. 1916.

Nu zou je toch verwachten, dat 't storm zou loopen van dooie menschen, die vóór hun verscheiden, volgens zeggen er immers naar snakten, om daar onder den grond gestopt te worden.

Geen kwestie van. Er is in al die jaren nog geen enkel lijk daar begraven, waaruit zonneklaar blijkt, dat hier op Curaçao 't gemis aan doorzettingsvermogen, Ausdauer en pluck, zelfs na den dood nog dóór werkt.

En 't mooiste van de grap is, dat ze er nu pas achter zijn, dat dit zoo schreeuwend noodzakelijk kerkhof, nog niet geopend is.

Neen, ik badineer niet, officieel is de vraag geopperd: Waarom de algemeene begraafplaats nog niet is opengesteld."

Is dit nu ernst of kortswijl?

Kortswijl? Neen, met zoo iets spot men niet.

Ernst? Maar dan past als eenig afdoend antwoord 't nuchtere: maak 's 'n vuist, als je geen hand heb."

En heb ik 't goed, dan heeft men indertijd, ook al uit naam van 't volk, nog zoo'n doodenakker geëischt, nu ergens in de buurt van Pietermaai. Voor mijn part overdekken ze geheel Curaçao van Oost- tot Westpunt met kerkhoven, maar laat men dan verstandig wezen, en schroef op de poort geen slot, maar 'n solied koperhaakje, dat je gemakkelijk kan opwippen, anders zou 't weer kunnen gebeuren, dat die lugubare poort, voor jaren gesloten bleef.

Waar suiker is, zijn mieren, zegt 'n Maleisch spreekwoord. Zoo zou men ook met een kleine variatie kunnen zeggen, waar 'n kerkhof is, zijn lijken, maar dat gaat hier op Curaçao, zooals ge ziet, niet op.

Hoe zeg je dat in 't Maleisch?

Wat?

Van die suiker en mieren.

Wacht eventjes „Di mana ada, goela ada semoet."

Is dat correct?

Ja.

Nu ik vind 't papiamentsche: Camina tin sucoe, tin froeminga", heel wat mooier.

Ik ook.

JAN PAUL.

San Willibrordo, 8 Mei '19.

(Tot onze spijt dit artikel te laat ontvangen, om in Amigoe van 10 Mei ll. te worden opgenomen.

De Redactie.)

toriteiten moeten een bepaalde streek van Sleeswijk–Holstein ontruimen, de Raden van Arbeiders en Soldaten zullen er worden ontbonden en het gebied bestuurd worden door een Internationale Commissie, waartoe Zweden en Noorwegen zullen worden aangezocht elk een lid te benoemen. Dit gebied wordt in drie deelen gescheiden: het meest Noordelijke, aan Denemarken grenzende, zal volgens gemeenten over zijn bestuur stemmen binnen 5 weken na de algemeene volksstemming, het middelste gedeel te ook volgens gemeenten binnen twee weken, het Zuidelijkste eveneens volgens gemeenten. Daarna zal de internationale Commissie op den basis dezer stemmingen en gelet op geografische en economische omstandigheden een nieuwe grens bepalen. Duitschland moet afzien van alle rechten op het gebied ten Noorden dier grenslijn, welke streek de geallieërden aan Denemarken zullen teruggeven.

De forten, militaire werken en havens van Helgoland en Dune moeten worden gesloopt onder toezicht van de geallieërden, door Duitsche arbeiders en op kosten van Duitschland. Deze noch andere mogen in de toekomst worden opgebouwd.

Duitschland stemt toe in de onveranderlijke en altijddurende onafhankelijkheid van alle gebieden, tot het oude Russische Rijk behoorend, het erkent de afschaffing van het tractaat van Brest-Litowsk en andere, met de nationale Russische regeering gesloten; het erkent verder alle verdragen van het oude Russische Rijk en de militaire grenzen, daarin aangegeven. De geallieërden behouden voor Rusland het recht voor, zich door Duitschland te doen schadeloosstellen.

Buiten Europa moet Duitschland afstand doen ten gunste van de geallieërden van al zijn koloniën en overzeesche bezittingen, ook van elken rechtstitel daarop. Alle roerende en onroerende goederen aldaar, behoorende aan het Duitsche rijk of aan een Duitschen staat, gaan over aan de regeeringen, die er thans de macht uitoefenen. Deze zullen tevens de maatregelen nemen voor de repatrieëring der Duitschers en de voorwaarden vaststellen, waarop de Duitschers-Europeanen daar kunnen verblijven en handel kunnen blijven drijven. Duitschland zal de Fransche inwoners van Kamerun schadeloos stellen voor geleden verliezen door militaire of burgerlijke maatregelen en wel van 1 Januari 1900 af tot 1 April 1914. Het zal verder Frankrijk schadeloos stellen volgens de berekeningen der Commissie voor deze aangelegenheid. Alle deposito's en credieten, door de geallieërden genomen, betreffende den handel in wapenen en likeuren zullen aan de bewoners worden teruggegeven alsmede de diplomatieke bescherming hen worden geschonken.

Ten opzichte van China doet Duitschland afstand van al zijn privilegies en schadevergoedingen, waarop het recht had na den Boxeroorlog (1901), verder van alle gebouwen, pieren, barakken, munitie, oorlogsschepen, stations voor draadlooze telegrafie, fabrieken en openbare goederen met uitzondering van de onroerende diplomatieke en consulaire goederen behalve die in Kiautsjau. Het zal aan China teruggeven de in 1900 en 1901 medegenomen astronomische instrumenten, afstand doen van alle verkregen concessies, niet reclameeren tegen China of de geallieerden wegens interneering of doen repatrieeren zijner onderdanen of van wege de opvordering en liquideering van Duitsche belangen aldaar. Sommige zijner staatsgoederen moet het af staan aan Engeland, andere aan Frankrijk en China samen o. a. de goederen van de Duitsche school te Shanghai.

In Siam bezat Duitschland sinds Juli 1917 het recht op het Aaragebied. Hiervan doet het afstand; al zijn publieke goederen met uitzondering van diplomatieke en consulaire vervallen aan Siam; het mag niet reclameeren wegens in beslagname van zijn schepen, liquidaties en interneering. Een zelfde regeling geldt voor Liberia, waar het geen douanerechtenontvanger meer mag benoemen, belangeloos moet toekijken en waarmee het al zijn handelstractaten moet afbreken. In Marokko mag het zich niet meer bemoeien met de Fransche aangelegenheden, doet afstand van voorrechten en capitulaties; de Acte van Algeciras wordt voor hem ingetrokken, de Duitsche beschermde rechten kunnen publiek verkocht worden, het moet zijn belangen in de staatsbank van Marokko opgeven en alle koopwaren vandaar, in Duitschland ingevoerd, genieten dezelfde voorrechten als de Fransche. Duitschland erkent in Egypte het Engelsch protectoraat, doet afstand van alle verworven voorrechten en capitulaties; al zijn verdragen met Egypte houden op. Het stemt toe, dat Engeland de macht krijgt om de vrije vaart in het Suez-kanaal te verzekeren. De Engelsch-Egyptische koopwaren genieten bij invoer in Duitschland dezelfde voorrechten als de Engelsche.

Duitschland heeft alle regelingen te aanvaarden, door de geallieerden met Turkijë en Bulgarijë getroffen, aangaande de belangen van Duitschland en zijn onderdanen in die landen. Het zal de onafhankelijkheid erkennen van den Czecho-Slowakkischen staat, die o.a. door de grens van Bohemen van 1845 wordt afgebakend. Aan Polen staat Duitschland af het grootste deel van Opper-Silezië, verder Posen en van de provincie West-Pruisen, wat gelegen is op den linker Weichseloever. Binnen vijftien dagen na het sluiten van den vrede zal een grenscommissie van 7 leden, waaronder een vertegenwoordiger van Polen en een van Duitschland, deze zaak regelen.

Wat leger en vloot aangaat is bepaald, dat Duitschland slechts 100000 man onder de wapenen mag hebben met inbegrip der officieren; de dienstplicht wordt er afgeschaft. Alle forten op 50 K.M. ten O. van den Rijn moeten geslecht worden, alle invoer en bijna alle aanmaak van oorlogsmateriaal is verboden. Binnen genoemde ruimte mogen ook geen manoeuvres gehouden worden of iets ondernomen, wat de mobilisatie kan vergemakkelijken. De bezetting der geallieërden blijft gehandhaafd tot Duitschland aan zijn verplichting heeft voldaan; bij trouwe vervulling wordt zij elke 5 jaar verlicht. Elke schending in zake de forten wordt beschouwd als een oorlogsdaad. De marine wordt teruggebracht tot 6 pantserkruisers, 6 lichte kruisers en 12 torpedobooten met een personeel van hoogstens 15000 man. Alle andere schepen moeten uitgeleverd of vernietigd worden. Het Kanaal van Kiel moet geopend worden voor de scheepvaart der geheele wereld, de veertien Duitsche onderzeekabels worden afgegeven. Duitschland mag verder geen luchtstrijdkrachten bezitten noch voor militairen noch voor maritiemen dienst, behalve 100 vliegtuigen voor het opzoeken der mijnen, welk getal het tot 1 October mag behouden. Daarna mag het nog slechts gedurende 6 maanden vliegtuigmateriaal vervaardigen.

Over den omvang der schadevergoeding, die Duitschland moet betalen staat vast, dat alle schaden en verliezen, door den oorlog geleden, door hem gedragen moeten worden, zooals o. a. door de slechte behandeling der gevangenen, de verwoestingen, persoonlijk nadeel, pensioenen, opgelegde boeten of contributies, etc. Te beginnen met 1 Mei 1921, tot welken datum Duitschland **kan reclameeren, zal het jaarlijks 20 miljard betalen, dertig jaar lang.** De vernielde scheepsruimte moet het ton voor ton en klas voor klas teruggeven, zoowel handelsschepen als visschersbooten. Daarom zal Duitschland beginnen met alle handelsschepen van 1000 tot 1600 ton af te geven benevens een vierde van zijn visschersvloot; dit alles binnen 9 maanden en vrij van hypotheek.

Bovendien moet Duitschland voor rekening van de geallieërden gedurende vijf jaren een vloot van 2 miljoen ton bouwen en alle schepen voor de binnenvaart, van de Entente genomen, binnen twee maanden teruggeven. Het aldus nog niet gedekte deel van het totaalverlies zal aangevuld woorden door de afgifte van de Duitsche binnenvaartvloot tot een hoogte van 20% dezer vloot.

***

Wij zullen het deze week hierbij laten om dan den volgenden keer de rest van het tractaat te vermelden. Wat wij tot nog toe hebben medegedeeld, wettigt wel de bewering, dat de toekomstige „vrede" (?), als het ooit zoover komt, een gewelds–, honger– of machtsvrede is van den eersten rang. Nog nooit zijn er zulke zware voorwaarden aan een overwonnene opgelegd, nooit de duimschroeven zóó aangezet, de keel zóó toegeknepen. Leest men de uitingen der neutrale pers, dan hoort men één klank van verontwaardiging, omdat er zoo wordt gespeeld met het lot niet alleen van Duitschland, doch ook van de geheele wereld. Want zóó kan de toestand niet blijven en een nieuwe oorlog, nog geweldiger en vreeselijker dan deze, dreigt vanaf het oogenblik, waarop de vrede wordt geteekend. Haat en nijd kankeren onverwoestbaar in de harten der volkeren vast, nooit meer uit te roeien, nimmer meer door liefde en vertrouwen te vervangen.

Van de mooie 14 punten van Wilson is niets overgebleven dan enkele eenzijdige toepassingen van volksstemmingen. Gelijke behandeling aller koloniën, vrijheid der zeeën, ontwapening etc. etc. niets van dit alles, wat de Entente verplichting zou opleggen, is bereikt. Wilson is te Parijs de zwakke man geweest, die niet was opgewassen tegen Clemenceau en Lloyd George, die door een oppositie tegen hen niets zou hebben bereikt. De Volkerenbond zelfs is een zeepbel, die spoedig uiteen zal spatten.

Wat zal Duitschland thans doen? Geheel het land door worden stormachtige betoogingen gehouden om het tractaat niet te teekenen, een felle perscampagne ondersteunt dezen wensch, men wil weerstand bieden gelijk België deed en liever ten onder gaan met behoud der eer dan zich zelf eerloos den doodsteek toe te brengen.

Berichten uit de Kolonie.

Opening van den Kolonialen Raad.

Met het gebruikelijk ceremonieel werd Dinsdagmorgen door den waarnemenden Gouverneur de Zittingen van het jaar 1916–20 van den Kolonialen Raad geopend.

De openingsrede vindt men aan het hoofd van dit blad. Nadat de Commissie bestaande uit de Heeren Lansberg, Sutherland en Gorsira den Gouverneur uitgeleide gedaan had, richtte de Voorzitter het volgend woord tot het nieuw benoemd lid Mr. Ch. de la Try Ellis:

„Als U de notulen van de laatste vergadering naleest, zult U zien, dat bij die gelegenheid een motie is behandeld en aangenomen, maar dat daarbij tevens uitdrukkelijk op den voorgrond is gesteld, dat zij niet gericht was tegen Uw persoon, doch dat integendeel met waardeering over U is gesproken. U begrijpt dat ik U daarom vandaag niet kan verwelkomen zonder meer. Mr. Ellis wij zijn geen vreemden voor elkaar.

Wij hebben elkaar meer dan eens in verschillende commissiën ontmoet. De samenwerking was altijd zeer aangenaam. Ik kan U verzekeren, dat U ook hier eenzelfden geest zult aantreffen."

Waarop de Heer Mr. Ellis als volgt antwoordde:

M. de Voorzitter

„Voor de woorden mij bij mijn intrede in dit college toegesproken, zij het mij vergund U mijn beleefden dank te betuigen.

Ondanks de behandelde motie door U aangestipt, ben ook ik overtuigd dat de samenwerking hier steeds zoo aangenaam mogelijk zal zijn. En van mijn kant stel ik er prijs op, U reeds thans de verzekering te geven, dat mijn streven altijd daarop gericht zal zijn." —

Hiermede was deze eerste zitting geëindigd.

Tweede Kamer.

STAATSBEGROOTING VOOR 1919.

XIde hoofdstuk (Koloniën,)

Bij vierde nota van wijzigingen heeft de Minister van Koloniën in art. 1 van het gewijzigde wetsontwerp nog de volgende wijzigingen aangebracht.

Artikel 29. Traktement en verblijfkosten van den Gouverneur (van Curaçao) alsmede daarmede in verband staande uitgaven, wordt verhoogd met f 13.000 en mitsdien gebracht op f 33 639.

Tusschen de artikelen 29 en 30 wordt ingelascht:

Artikel 29 A. Uitgaven in verband met het aftreden van den Gouverneur en het optreden van diens opvolger f 29000.

Artikel 30. Pensioenen van oud-gouverneurs en hunne weduwen, worden verhoogd met f 2100 en mitsdien gebracht op f 8243.

Ter toelichting merkt de Minister o.a. op, dat in verband met de algemeene verhooging van de bezoldigingen zoowel hier te lande als in de Koloniën aan den niewbenoemden Gouverneur van Curaçao eene bezoldiging van f 24.000 's jaars is toegezegd. Voorts is een vrijwel algeheele vernieuwing van het meubilair van het Gouvernementshuis te Willemstad dringend noodig. Een bedrag van f 10.000 wordt daarvoor geraamd.

De voor den terugkeer naar Nederland van Mr. Nuyens en voor den overtocht naar Curaçao van den heer Helfrich uit te geven gelden worden geraamd op f 17.000. Voorts is aan laatstgenoemde ter zake van tegemoetkoming in de kosten, van uitrusting en van voorloopige bezoldiging te voldoen in totaal f 11.800.

Cuba.

In de vorige maand zijn van hier naar Cuba vertrokken:

1ste April met de *Amadeo* 161 arbeiders, 5 April met de *Nereida* 80, 30 April met de *Amadeo* 60 te samen 301 arbeiders.

Voortaan zullen die schoeners naar Cuba telkens niet meer dan 60 passagiers mogen meenemen. Een zeer goede maatregel in het belang van de veiligheid der passagiers.

Geneeskundigen.

Zondagavond is van hier met de *Commewyne* naar Nederland vertrokken de Heer Dr. Hubenet na een 5 jarig verblijf in onze Koloie. Zeer vele zieken danken aan dezen bekwamen chirurg hun gezondheid.

Naar wij vernemen wordt met de *Stuyvesant* hier de volgende maand verwacht DR H. S. BOOGAART, inwonend geneesheer van het Groot Stedelijk Ziekenhuis te Rotterdam en eerste assistent-operateur van Dr. Noorderbos aan datzelfde ziekenhuis verbonden. DR. BOOGAART komt uit als geneesheer voor de Curaçaosche Petroleum–Maatschappij en tevens als Gouvernements-chirurg belast met de operaties voor onvermogende zieken.

Door de komst van dezen dokter en van den Heer Goedhart, officier van Gezondheid, de nieuwe garnizoensdokter, is althans eenigzins ofschoon nog niet voldoende het getal doktoren aangevuld.

Algemeen Nederlandsch Verbond.

Naar wij vernemen zijn de functiën van het nieuw Bestuur van de Groep Nederlandsch Verbond aldus verdeeld:

Voorzitter, de heer H. Meerdink,
Ondervoorz, „ D. de Marchena,
Secretaris. „ C. J. Krijt,
Penningmeester, „ A. A. Boom.

Leden: Mevrouw N. J. C. van Breemen-Kruijt, de heer F. W. P. Winkel, de heer I. Baiz, de heer J. H. Perret Gentil en den heer ds. G. Eijbers.

Manuel Calvo.

Deze Spaansche boot die vroeger meermalen onze haven bezocht, en in den laatsten tijd in dienst van het Spaansche Gouvernement, om de geïnterneerde Russen weer naar hun land terug te brengen, is op een mijn geloopen, waarbij verscheidene passagiers gedood werden. De boot kon de haven van Constantinopel binnenloopen.

Telegram.

De geallieerde Mogendheden hebben aan Holland de uitlevering gevraagd van den ex-Kaiser.

Holland heeft besloten om Wilhelm van Hohenzollern, den ex-Kaiser van Duitschland aan de geallieerden uit te leveren.

HAVEN-NIEUWS
VAN 8 MEI – 20 MEI.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Manati	Mujica	9 Mei	Cuba		Cuba
Commewijne	Fonker	9	Paramaribo	11 Mei	Amsterdam
Merida	Johanson	10	La Guayra	10 Mei	Maracaibo
Vesla	Apold	10	Maracaibo	12	New York
Zulia	Morris	12	Maracaibo	12	New York
Lake Coyuea		13	Pto Colombia		New York
Merida	Johanson	14	Maracaibo	17	Maracaibo
Philadelphia	Goodman	16	Pto Rico	17	La Guaira
Stella	Burghard	16	Pto Cabello	18	Amsterdam
Oranje Nassau	Metus	18	Haiti	19	Paramaribo
Stavangeren	Lie	16	Pto Cabello	16	Maracaibo
Samson	Sulbaraw	16	Maracaibo	19	Maracaibo
Willemstad	Romero	16	Maracaibo	19	Maracaibo
Stavangeren	Lie	20	Maracaibo	20	New York
Philadelphia	Goodman	21	Pto. Cabello	21	New. York
Merida	Johanson	20	Maracaibo	21	Maracaibo

Schoeners	Aankomst	van	Schoeners	Vertrek	naar
Refugio	9 Mei	Aruba			
MariaLeoncita	9	Aruba	*Ariminta*	9 Mei	Pto Colombia
Albertina	9	Aruba	*Maracaibo*	9	Maracaibo
Felicidad	9	Maracaibo	*Lelia*	9	Bonaire
Carlota	9	Maracaibo	*Refugio*	9	Aruba
Themis	9	Pto Cabello	*MariaLeoncita*	10	Pto Cabello
La Providencia	9	La Vela	*Albertina*	10	Aruba
Estelle	9	Aruba	*Diana*	10	Mayaguez
Rufina	10	Aruba	*LaProvidencia*	10	La Vela
Meteor A	10	Mayagues	*Reina*	10	Pto Rico
Cleopatra	11	Maracaibo	*Lelia*	12	Aruba
Maria Cristina	11	Maracaibo	*Plumade Oro*	14	La Vela
Virginia	11	La Vela	*Felicidad*	14	Maracaibo
Nereida	12	Maracaibo	*Themis*	14	Aruba
Irena	12	Maracaibo	*Percy C*	14	Barbados
Graciosa	12	Maracaibo	*Fricda*	15	Maracaibo
Lelia	12	Bonaire	*Virginia*	15	Maracaibo
Freida	12	Maracaibo	*Carlota*	15	Maracaibo
Meteor B	13	Maracaibo	*Nereida*	15	Maracaibo
Frisia	14	Maracaibo	*Maria Cristina*	16	La Guayra
Ana Altagracia	14	Maracaibo	*Estelle*	16	Bonaire
Maria	14	Bonaire	*Lelia*	16	Bonaire
Lelia	14	Aruba	*Frisia*	16	Maracaibo
La Providencia	15	La Vela	*Rufina*	16	La Vela
Maria Leoncita	15	Pto Cabello	*La Providencia*	16	La Vela
Mary Lemis	15	St Vencent			

Buitenland.

Briefwisseling Hindenburg Scheidemann.

Op versoek van de pers worden de volgende tusschen Hindenburg en Scheidemann gewisselde brieven gepubliceerd.

Groot Hoofdkwartier, 16 Februari 1919.

Uwe Exc. heeft in de zitting der Nationale Vergadering op 13 Febr. generaal Ludendorff een „basardeur" genoemd. Mij en vele anderen, die generaal Ludendorff trouw sijn toe gedaan, heeft dit woord, gesproken door een bekleeder eener hooge verantwoordelijke rijkspositie, diep gekwetst Generaal Ludendorff is een vurig patriot en heeft op zijn energieke wijze slechts gestreefd naar het beste voor het Duitsche volk. Hij heeft niets van het gewetenlooze en oppervlakkige van een hasardeur. Ik kan niet aannemen, dat Uwe Exc. de zuivere beweegredenen, welke mijn trouwen medewerker, voor wiens daden ik mede verantwoordelijk ben, bij diens werken voor het welzijn des vaderlands bezielden, wilt mis kennen. Met de verzekering, enz.

HINDENBURG.

Weimar, 19 Febr. 1919.

Het doet mij leed, dat mijn uitlating omtrent generaal Ludendorff Uwe Exc. heeft gekwetst, maar ik kan mijn desbetreffende woorden niet intrekken. Een „Harsardeur" noem ik een man, die alles op één kaart set, zonder de gevolgen te overwegen, welke een mislukking na zich zou sleepen. Dat generaal Ludendorff als zoodanig heeft gehandeld, daarvan heb ik mij als lid van het parlement en nog meer als lid van het kabinet van prins Max kunnen overtuigen. Ik mocht met te meer recht van een genialen hasardeur spreken, daar generaal Ludendorff, zooals gedocumenteerd vaststaat, op 1 October 1918 zelf heeft verklaard: Ik gevoel mij als een hazardspeler.

Ik verblijf, enz.

SCHEIDEMANN.

De Spartacisten in Berlijn.

„De *Chemin des Dames* is verhuisd naar de Rijkshoofdstad" zoo seint een correspondent uit Berlijn.

Inderdaad, een deel der hoofdstad is herschapen in een waar slagveld, met loopgraven, ingebouwde mijnwerpers met prikkeldraadversperringen enz., terwijl bombardeervliegtuigen het beeld van den modernen oorlog volledig maken.

En wellicht is in desen langdurigen oorlog nimmer tusschen vijanden verwoeder gevochten, dan thans te Berlijn tusschen de zonen van het selfde vaderland.

Is de oorlog verschrikkelijk, de burgeroorlog is nog oneindig verschrikkelijker. De Spartacisten te Berlijn doen niet onder in afschuwelijke misdaden en beestachtigheden voor de Bolshewiki in het soviet-land. Afschuwelijk zijn de verhalen der berichtgevers over het gruwelijk optreden der Spartacisten, vooral te Lichtenburg, een voorstad van Berlijn. De regeeringssoldaten, die hun levend in handen vallen, worden doodgemarteld, en ook burgers, die er niet Bolshewistisch uitzien, worden door de Spartacisten uitgeschud en vermoord.

De regeering, die in den beginne veel te lankmoedig is opgetreden tegen de Spartacisten, heeft eindelijk tot krasse maatregelen haar toevlucht genomen. Alle Spartacisten, onder wie moordenaars en ontsnapte tuchthuisboeven van de gevaarlijkste soort huizen, die met de wapenen in de hand worden aangetroffen, sullen standrechterlijk worden doodgeschoten.

Misschien dat op deze manier de schrik er bij de heeren een beetje in komt.

Bekendmaking.

De verkoop van Zilveren, Gouden en Juweelen voorwerpen, beleend ter Spaar- en Beleenbank van den 1sten September 1917 t|m den 28sten Februari 1918, onder No. **3491 T** t|m No. **3184 U**, zal plaats hebben op Donderdag 22 Mei a. s en volgende Dondordagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen door aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, 17 Mei 1919.

De Voorzitter,

10 C. S. GORSIRA.

Een Afscheid.

Aan vrienden en bekenden een hartelijk vaarwel.

Dr. Hubenet.

a/b. Commewijne.

Curaçao, 11 Mei 1919.

Bekendmaking.

Het publiek wordt herinnerd aan art. 2 der Verordening van 31 October 1901|29 Januari 1902 (P.B. 1902 No. 7), thans luidende:

„Iedere hond moet voorzien zijn van:

1o. een halsband met een metalen plaat, waarop vermeld staat de naam des eigenaars;

2o. een aan den halsband vast te hechten penning, welks vorm en opschrift jaarlijks in de maand Mei door den Procureur-generaal worden bepaald en welke, op vertoon van een door den ontvanger afgegeven kwitantie, waaruit blijkt, dat de in art. 1 bedoelde belasting is betaald, vanwege het plaatselijk hoofd der politie tegen den kostenden prijs wordt verstrekt."

De penning zal dit belastingjaar den vorm van een schild en tot opschrift hebben het getal „1919" en het woord „Curaçao", terwijl het volgnummer onder dit woord is aangebracht.

De penningen zijn aan de Hoofdwacht der politie in de Willemstad verkrijgbaar tegen betaling van vijf en twintig centen.

Curaçao, 1 Mei 1919.

De Procureur-generaal a. i.

3—5 *C. S. GORSIRA.*

Getrouwd:

José R. Spencer

MET

Julia M. Gomes.

Curaçao, 30 April 1919.

Woonhuis: